

Skovhistorisk Selskab.
Hørsholm 30 juni 1955.

Ekskursionsberetning.

I forbindelse med generalforsamlingen i Thisted 11. juni 1955 afholdtes ekskursion til Klitvæsenets plantager i anledning af Klitvæsenets 100 års jubilæum i 1954. Klitdirektør P. Thaarup ledede ekskursionen og holdt om aftenen 11 juni et foredrag med farvelysbilleder om klitvæsenets historie og arbejde. Tre lokale journalister deltog helt eller delvis i ekskursionerne og overværede klitdirektørens foredrag, hvilket resulterede i en del avisomtale.

Lørdag eftermiddag 11 juni gik ekskursionen til Tvorup Plantage. Første punkt var Thagaards forsøgsplantninger fra 1820'erne. Klitplantør J.H. Larsen havde fældet en af de gamle rødgraner. Det sås tydeligt på stødet og på udtagne skiver, at stammen ca. $\frac{1}{2}$ m over jorden foruden at hovedstammen bestod af sidegrenene, der var vokset sammen med denne. Vestenvinden havde fremkaldt en ensidig udvikling af kronen mod øst og i lighed hermed havde stammen ekcentrisk marv. En af de udtagne skiver havde mod vest en radius på 3 cm og mod øst på 16 cm. Granernes nedre grene havde en stærk tilbøjelighed til at slå rødder, og enkelte træer bredte sig på denne måde ved aflæggere over større arealer. Foruden gran var der en del birk og en enkelt lærk, der stammede fra Thagaards plantninger.

Efter en afstikker til Vesterhavet, hvor man bag de yderste klitrækker fik forevist 70-80 årige hvidgraner, der udviklede sig som frodige knæhøje måtter, kørtes til H.C. Riegels plantninger fra 1850'erne. På en ædelgran skive udtaget i ca 30 cm højde taltes 84 årringe, og spørgsmålet om, hvor længe træet havde været om at nå stød højde drøftedes. Til belysning heraf taltes årringe i ca 10 cm' højde på en $\frac{3}{4}$ m høj selvsået ædelgranplante. Antallet af årringe beløb sig til ca 20. Af Riegels plantninger sås desuden bjergfyr, eg, birk m.m.

Søndag formiddag gik ekskursionen først til Nebelgaard, hvis historie overklitfoged A. Rasmussen gennemgik, mens ekskursionsdeltagerne nød udsigten over den smukke Nors Sø mod Vilsbøl og Tved Plantager. Tre gange havde sandflugten tvunget beboerne på Nebelgaard til at flytte gården længere ind i landet. Udsigten over de frodige marker og plantager gav deltagerne et indtryk af, hvad Klitvæsenets arbejde havde betydet.

I Vilsbøl Plantage sås overplantør Bohn-Jespersens "frimærkekulturer". Plantningerne var udført i små kvadrater med forskellige træarter. Hvor ekskursionen gjorde holdt sås f.eks. bøg, eg, birk, ædelgran, franske bjergfyr. En del af kvadraterne var forynget, og ekskursionsdeltagerne kastede et blik ind i en sitkabevoksning fra 1934, hvis højde ansloges til 14-15 m. På den pågældende lokalitet var den gode jord overlejret af et relativt tyndt lag flyvesand, betingelserne for trævækst udmærkede. Bedst demonstreredes disse gode vækstbetingelser på Det forstlige Forsøgsvæsenes udhugningsforsøg i sitkagran i Nystrup Plantage, hvor sandlagets tykkelse varierede fra 20 til 70 cm. Højden på den ca 50 årige bevoksning var godt 20 m og massen pr. ha varierede fra den stærkeste til den svagest huggede parcel fra 348 til 886 m². Overklitfoged Rasmussen fortalte, at træet herfra var så bredringet, at en arkitekt havde kasseret tømmer skåret af udhugningstræer fra denne bevoksning på grund af bredringethed.

Herfra kørtes til det højste punkt i Nystrup Plantage, hvor klitplantør Ejv. Christensen gav deltagerne en geografisk orientering, og man nød den prægtige udsigt over plantagen, klitterne og Vesterhavet.

Ekskursionen sluttede i en ca. 50 årige bjergfyrbevoksning, der var underplantet med ædelgran. Dr. C. Syrach Larsen takkede Klitvæsenets personale, specielt klitdirektøren, for den udmærkede ekskursion, og lensbaron H. Berner - Schilden-Holsten takkede dr. Syrach Larsen for ideen med ekskursionen til klitterne.

P. Chr. Nielsen.